

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 .
Pe o lună . 2 .

Nrul de Duminecă

Pe un an . 4 Cor.
Pentru România și :
America . . 10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA
Miksa utca 2—3.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscripte nu se ina-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Notarii.

(§) Lăcustele ori seceta, focul, care mistuie toate, ori apa înaintea căreia nu-i scăpare, — toate acestea împreună nu pot fi pentru satele noastre o plagă mai mare, decum sunt unii dintre notari. Înțelegem pe aceia, cari nu au frică de Dumnezeu, nici rușine de oameni și pentru cari legea e literă moartă.

Și suferă toate popoarele din țară pe urma notarilor răi. Nu-i comitat, în care să nu se fi pornit cercetare împotriva unuia, ori altuia dintre notari. Nu-i judecatorie care să nu fi avut prilejul să înfunde în temniță pe câte un notar călcător de lege.

Mai mult suferă însă satele locuite de naționalități. Intre români, sârbi, nemți și slovaci, notarii sunt adecă socotiți drept pioneri ai maghiarismului.

Ni-se împănază satele cu ei, nu pentru a-i pune la muncă înfloritoare pentru sat și oameni, ci pe de o parte să ne țină în fierbere, pe de altă parte să ne slăbească din punct de vedere național. Ei își țin de datorie înaltă să uneltescă împotriva școalelor noastre și să pună la cale înființarea școalelor ungurești. La alegeri fac cele mai respuse blăstămății: mituiesc poporul, îl ademinesc cu vorbe viclene, și cu tot felul de neadevăruri sfruntate îl păcălesc, pentru ca astfel să-l cumpenească pe român a lupta contra fratelui său și să aleagă te miri ce vântură-țară.

Paguba cea mai mare o săvârșesc în ce privește chivernisirea averii comunale și a locuitorilor. E nenumărat șirul comunelor săvârcite de câte un notar, care o viață întreagă a înșelat și furat. Ceeace este mai îngrijitor, pentru noi e împrejurarea, că tot satul știe aceasta, o știu și domnii dela comitat, cu toate acestea zadarnic aleargă și cheltuiesc bieții săteni ani de-arândul: nu pot scăpa de notarul ce le stă cu sila pe cap, pentrucă domnii cei mari îl sprijinesc iertându-i toate, numai la alegeri să se poarte cu hârnicie.

Am putea aduce nenumărate pilde din comitatul nostru, cari toate să dovedească spusele de mai sus.

De astădată vom stărui însă asupra unei întâmplări petrecute în comitatul vecin, în vestitul *Torontal*.

La tribunalul din Becicherecul-mare s'a judecat anume procesul notarului Fohs György din *Pardaniul-sârbesc*. Procurorul (fișcalășul împărătesc, cum zice nația) i-a adus nu mai puțin decât 33 capete de învinuiri. A înșelat pe toți cei din antistia comunală, punându-i să subscrie ceea ce nu înțelegeau, cvite și contracte false și porunci neghioabe; a falsificat cărțile de dare, a furat din lada satului. O carte întreagă s'ar putea scrie despre mișeliile ce a săvârșit acest pioner al maghiarismului.

Ani de zile a trăit în belșug, din sudoarea poporului; domnii mai mari știau aceasta, dar să făceau că nu văd cele ce se petrec, pentrucă notarul era un mare pa-

triot, ducea voturile sârbilor cum i-se porunceau.

»El — zice procurorul în vorbirea sa — și-a bătut joc de încrederea obștească pusă întrânsul. Din averea satului a luat ca din a sa proprie. Nu s'a mulțămît cu plata bună ce avea, ci folosindu-se de neștiința primarilor și tutorilor, i-a înșelat și pe ei și comuna, și vai a fost de sătenii, cari și-au făcut de lucru cu dânsul«.

În șirul desbaterilor dela tribunal a ieșit de altfel la iveală nu numai vinovăția notarului, ci și a fostului său fibirău Hertelendy, despre care notarul dat în judecată a mărturisit că-i știa toate păcatele, dar îi ierta toate, pentrucă *trăiau bine împreună*.

Advocatul, Dr. Nagy Dezső, deputat, apărând pe notar a și întrebat: cum se face că fibirăul Hertelendy nu-i dat și el în judecată și mai ales cum s'a putut întâmpla, că ani de zile nu s'a descoperit nimic în sarcina notarului?

»Nu s'a descoperit, a zis apărătorul — pentrucă până ce notarul a făcut bune slujbe domnilor (și anume *slujbe politice*) aceștia n'au voit să vadă nici o vină«.

Tribunalul l-a osândit de altfel pe notar la doi ani temniță grea și vre-o 9000 coroane amendă și cheltuieli de judecată. Nu-i mult pentru relele câte a făcut și e neîndoios, că dupăce și-a împlinit osânda, notarul acesta va fi trimis în altă parte locuită de sârbi ori de români, să fie iarăși pioner, căci în cele din urmă în Canaanul acesta nu se poate lăsa să moară de foame un pioner al maghiarismului.

FOIȚA ZIARULUI «TRIBUNA».

Foileton științific.

Planeta Marte este locuită.

Studiul planetei Marte formează oarecum gloria astronomilor italieni. Dela neapolitanul Fontana, care în 1636 dădu cele dintâi noțiuni asupra ei și care a făcut cea dintâi hartă a sa, mulți s'au ocupat cu studiul acestei planete, și a fost Schiaparelli care cel dintâi a descoperit faimoasele »canale«.

În urma acestora, mulți astronomi au observat și studiat planeta Marte și în special francezul Camille Flammarion.

Istoria.

Dintre toate stelele cari în nopțile înstelate luccesc d'asupra capetelor noastre, este una care împreună cu luna a atras mai mult atenția omenirii. Aceasta este planeta Marte, numită astfel de cei vechi poate ca o dedicație zeului războiului din cauza colorii sale roșii.

De mai bine de 2000 de ani, locul său este cunoscut pe zodiac și Ptolomeu cu 272 de ani înainte de Christos, ne vorbește de ea.

În anul 1610, când nemuritorul Galileo și-a făcut primul ochean, unul din cei dintâi aștrii ce a observat a fost Marte, cu toate că, instrumentul inventat de el, nu mărea decât de trei sau de patruori diametrul lui Marte, și prin urmare nu prea putea să vadă lucru mare.

Puțin după Galileo, neapolitanul Fontana, perfecționă descoperirea lui Galileo, și într'o carte ce acum d'abia se mai găsește — *Novae coelestium terrestriumque observationes* — făcea descrierea și desemnul lui Marte. Puțin mai târziu, (1644) alți doi italieni Riccioli și preotul Zucchi văzură cele dintâi două pete pe Marte.

De atunci și până astăzi s'au făcut nenumărate observațiuni și studii asupra lui Marte astfel că, dacă s'ar strânge la un loc tot ceea ce s'a scris, s'ar face o bibliotecă întreagă.

Una din scrierile cele mai complete asupra lui Marte, este volumul de peste 600 de pagini al lui *Flammarion* care este una din cele mai complete lucrări ce se cunosc până acum.

Astronomi ca Herschel, Arago, Cassini, Phillips, preotul Secchi, Schiaparelli, Flammarion au studiat cu atențiune planeta Marte și astăzi în toate părțile lumii, astronomii se ocupă serios cu studiul lui Marte, căutând să pătrună misterul care l'învălește, și nădăjduind să descopere lucruri minunate.

Unul din motivele pentru cari se dă această preferință lui Marte este faptul că această planetă mai mult decât toate celelalte, seamănă cu pământul nostru, și cercetările au arătat că viața este posibilă pe Marte.

Este posibilă! Dar oare, există viață pe planeta aceea atât de departe de noi, care se rostogolește în spațiu la o distanță de milioane de kilometri? Există pe acel pământ depărtat alți oameni? Mister!

Totuși este posibil, ba chiar poate probabil ca

să existe viață pe Marte și în articolul acesta, voi cerceta motivele pentru cari se crede acest lucru.

Să urmărim deci cercetările învățaților cari merg binișor ca alți Cristoforo Colombo spre descoperirea unei lumi noi.

Dimensiunile lui Marte și date astronomice.

Planeta Marte gravitează în jurul soarelui, descriind o orbită excentrică, alungată. Depărtarea dela Marte la soare, în cifră medie (pentru că nu în toate epocile anului distanța este aceeași și aceasta din cauza că orbita lui Marte, ca a tuturor planetelor este o eclipsă, iar soarele se găsește într'unul din focare) este de 226.000.000 de *chlm.* Distanța dela Marte la pământ, când aceasta este cea mai mică posibilă, adecă la perihelium (ceiace se întâmplă la fiecare 17 ani) este numai de 56.000.000 *chlm.* iar când distanța este cea mai mare, nu trece de 99.000.000 *chlm.*

Mai mică decât pământul aproape pe jumătate, ziua netrul acestei planete este de 6753 *chlm.* deci îndoit decât al lui. Suprafața totală este de 143.000.000 kilometri pătrați, iar volumul 161.000.000 *chlm.* cubi.

Ca și pentru noi, timpul pe toate celelalte plane se împarte în zi și noapte. Ziua marțiană este de 24 ore, 32 minute și 22 de secunde. Anul, în loc să fie de 365 de zile este de 686, aproape de douăori cât al nostru. Diferența este foarte mare, și se înțelege că un om de 36 de ani pe Marte este bătrân, nu ca la noi pe pământ.

Slujbași răi, recunoaștem, se pot găsi și printre unguri, cei trimiși să ferească naționalitățile, par'că ar fi aleși pe sprânceană. Iar câte li se răbdă acestora, se poate vedea nu numai din întâmplarea dela Párdány-ul-sârbesc, ci să ne aducem aminte, că pe vremea lui Széll, în Torontal, comisarul ministerial Kafka s'a simțit îndemnat să suspende și să dea în judecată o mulțime de slujbași de ai comitatului și mai ales notari mulți, cari oricât de blăstămați au fost, ani de zile li-s'a iertat toate, pentru că știau să-i stăpânească pe nemții, sârbii și românii din acel colț al Banatului.

Așa fiind, putem zice că notarii răi sunt ținuți anume pentru nenorocirea satelor noastre și singura cale pentru a scăpa de ei e să fim români buni: la alegeri și la alte prilejuri când ni-se pune la încercare vr'o virtute națională, să fim împreună, să nu lăsăm ca notarul să ne spargă rândurile și să ne batjocurească. Putem fi atunci încredințați, că scăpăm de notar, căci din clipa în care el nu poate duce satul unde poruncesc domnii, aceștia iute îi vor găsi pricină pentru a-l scoate din slujbă și a-l înlocui cu altul mai harnic. Și notarul din Párdány-ul-sârbesc numai atunci a fost tras în judecată, când a început să facă de capul său și domnilor nu le-a mai putut face ceea ce așteptau dela el.

Iar dacă ar fi să-și ia pedeapsa toți notarii răi, tribunalele din țară nici într'un an nu i-ar putea curăți. Mai ales că adus de bun, noul notar nici n'a apucat să se încălzească bine în noul cuib, își dă iute în petec.

Pe semne așa ne e soarta, să răbdăm de cele mai multe ori în tăcere, această plagă.

Anglia și jubileul regelui Carol. Ziarul »Times« din Londra scrie următoarele: »D. Arthur Walsch, maestrul de ceremonie, din ordinul regelui Eduard, s'a dus la legațiunea română, 4 Cromwell Place, spre a prezenta ministrului felicitările M. Sale cu prilejul a 70-ei aniversării a naș-

terei Regelui Carol și a 43-a aniversare a domniei Lui. Printre persoanele cari s'au mai dus la legațiunea română spre a prezenta felicitările lor au mai fost: Sir Edward Grey, ministru al afacerilor streine, ambasadorul Germaniei, lord Chamberlain (mare mareșal al Curții), coloneiul sir Douglas Dawson (aghiotant al Regelui) și mai mulți membri ai corpului diplomatic.«

Marele ziar londonez ocupându-se de serbările jubileului M. S. Regelui Carol, după ce face o completă dare de seamă a acestor serbări, încheie cu următoarele: »Presa română, fără excepție, sărbătorește virtuțile Regelui și marele servicii ce a adus țării sale, căreia ajutat de consilierii devotați și luminați a asigurat o situație respectată în Europa. Dacă Regele Carol, în timpul celor 43 ani de domnie, a întâlnit vîi opoziții, azi cu toți îi aduc omagiu marelui Lui înțelepciunii și devotamentului său constant pentru binele public, cu toții se închină cu respect în fața maiestății domniei Lui.«

Alegerea dela Pressburg. Termenul alegerii dela Pressburg cercul II. a fost fixat pe ziua de 17 Mai.

Intoarcerea rezerviștilor. Rezerviștii concentrați în Bosnia vor fi transportați iarăși acasă. Rezerviștii corpului de armată de Timișoara și Sibiu se vor înapoia cum urmează: Regimentul de infanterie 29 va sosi la Becicherecul-mare în 28 l. c. Regimentul 37 venind din Mostar sosește în 28 l. c. la Oradea-mare. Regimentul 64 în 29 l. c. în Orăștie.

Situația politică.

Criza se desfășură cu pași repezi — spre rău. De-abia acum începe să se lămurească situația și să se arate prăpastia adâncă, ce s'a deschis între partidele și oamenii puterii din Ungaria. Cei drept, se afirmă, că între împrejurări normale, criza se poate rezolvi până în două săptămâni. Dar aici e vorba numai de-o dorință, care însă e lipsită de orîșice bază. Dovadă sunt articolele neobișnuit de violente din ziarele de seara ale partidului kossuthist, cari se îndreaptă împotriva stăpînirii coaliției, și cer puterea pentru un singur partid, cel kossuthist, care formează azi majoritatea ca-

merei. Și oricare cunoscător și cititor de gazete știe, că asta-i iarăși numai o dorință, ce nu se poate împlini în curând. Partidul kossuthist e hotărît pentru banca autonomă, un punct de program, care nu-i nici pe placul Coroanei, nici pe placul Austriei, întregi și destul de puternice astăzi, și nu va fi aprobat nici de o însemnată parte a camerei ungare. De cumva, kossuthiștii nu-și vor reduce și de astădată cunoscuta lor »intransigentă.«

Oricum, coaliția în alcătuirea ei de astăzi nu mai poate dăinui mult, și criza, care bântuie acum cu toată puterea, numai o deslegare pașnică mai poate avea: prin formarea unei noi majorități parlamentare. Din ce elemente se va compune această majoritate, și care va fi programul ei, sunt întrebări, la cari deocamdată nimenea nu ne-ar putea răspunde.

Evenimentul zilei este audiența lui Wekerle la Impăratul M. S. a primit demisia guvernului, pe care însă l-a încredințat cu conducerea interinală a afacerilor, până la rezolvirea crizei.

Un însemnat eveniment este audiența lui Wekerle la moștenitorul de tron. Prim-ministrul a stărui în cabinetul de lucru al moștenitorului de tron peste două ore, ceva neobișnuit în viața parlamentarismului unguresc.

In jurul votului universal.

Partidele stau încă sub impresia conferințelor de Luni. Aderenții păcii constată cu bucurie, că partidele coaliției înclină toate (?) spre o rezolvire pașnică a crizei. Pe de altă parte, kossuthiștii sunt foarte îndârjiți împotriva constituționalilor, cari în conferința lor de ieri au luat poziție față pe lângă banca comună.

Se crede, că soluția se va face pe baza legii electorale. În conferința tuturor partidelor s'a constatat, că prin trăgănarea acestui proiect de lege s'a făcut o greșală politică, și ea va trebui reparată. Probabil, camera se va întruni în curând, ca să voteze legea electorală, iar după aceea se vor orândui alegeri noi, și criza se va rezolvi astfel prin votul alegătorilor. E întrebarea acur dacă se va primi proiectul lui Andrassyi, sau se

Geografia lui Marte. — Petele. — Continentele. — Mări. — Fluvii. — Munți.

Toți astronomii au observat că suprafața lui Marte, văzută prin telescop nu este uniformă, dar că sunt puncte pe Marte mai întunecate, cari s'au chemat pete. Vom vedea mai încolo, cum aceste pete servesc la geografie.

Un lucru ce nu se poate discuta și care are o foarte mare importanță pentru noi este faptul că Marte are o atmosferă a lui proprie. Această atmosferă se cunoaște aproape de două secole și nu se poate preciza cine a fost descoperitorul ei. Unii o atribuie lui Cassini, în anul 1666 când a fost chemat de Ludovic XVI ca director al observatorului din Paris, alții o atribuie lui Maraldi, în 1717 sau englezului Hooke, continuatorul lui Cassini.

Ori care ar fi descoperitorul ei, un lucru rămâne cert: Herschel, în 1777 vorbea de atmosfera lui Marte ca de un lucru sigur.

Preotul Secchi arată apoi că atmosfera lui Marte este mai rară decât a pământului și demonstrează existența apei pe Marte a cărei compozițiune chimică este exact ca a noastră.

Pământul este acoperit cu trei părți de apă, Marte numai pe jumătate, iar uscatul locuibil (?) este de 6 ori mai mare ca și Europa. Emisferul superior al lui Marte este în mare parte acoperit de ape pe când cel inferior contrar. Pe suprafața lui Marte trebuie să fie fluvii, pentru că sunt mări, nori și deci ploii. Planeta aceasta, fiind mult mai bătrână ca pământul, relieful său este mult mai uniform: de mii de ani, fluvii

din munți și nivelează terenul. Munții însă nu lipsesc și aproape de ecuator se vede un șir nalt.

Geografia lui Marte, s'a botezat într'un mod cum au vrut cercetătorii, și numele mărilor și continentelor au nume de astronomi sau de localități după pământ.

Descoperirea canalelor.

În 1877, când Asaph Hall a descoperit cei doi sateliți ai lui Marte, italianul Schiaparelli făcuse o comunicare foarte importantă, despre Marte.

Observând suprafața planetei, a văzut o mulțime de linii subțiri, cari se întretaiau în fel de fel de chipuri, peste părțile cele mai luminate ale planetei.

Cum însă, aceste linii pleacă totdeauna dela o parte mai întunecată (aceste părți întunecate ar fi mările) ca să se isprăvească la o alta tot mai întunecată, s'a bănuit că ar fi canale. Dese ori aceste canale cari se încrucișează în fel de fel de chipuri pe uscat, se gămădesc în jurul unei pete rotunde care s'a bănuit a fi lacuri.

Canalele lui Marte au dat loc la multe discuții. Unii ziceau că ar fi crepături geologice, văi adânci; alții crepături de ghietați sau râuri nu prea adânci, cari șerpuiesc pe șesuri.

În toate aceste păreri, un fapt rămânea neexplicat: regularitatea lor și conformația lor în linie dreaptă. Atunci, partizanii opiniunii că mai sunt și alte lumi afară de cea de pe pământ, ridicară capul și ziseră că existența regulată a acestor linii nu poate fi datorită unei cauze naturale, și

ipoteza existenței locuitorilor pe Marte, fu repetat împărțită de o mulțime de alți savanți.

Dar observațiile astronomice dădură și alte surprize; s'au văzut canale cari schimbau direcția; mări, cari în anume epoci ale anului inundau pământul, toate aceste lucruri, nepuindu-se crede efectul întâmplării și că pe depărtatul Marte, este o lume.

Marte este locuit.

Clima și condițiunile de viață pe Marte nu par mult schimbate de ale pământului și pentru aceste motive, ființele viețuitoare de pe Marte, nu pot să fie mult schimbate de ale noastre. Altele condiții cosmice însă diferă. Așa: gravitația, pe Marte este schimbată. Pe pământ, un obiect care în vid, face — în prima secundă — 4 m. 90; pe Marte, aceasta este redusă la 1 m. 84. Cu alte cuvinte, un chilogram pe pământ, cântărește 376 grame pe Marte.

Marte are o atmosferă, fără de care, viața așa cum o înțelegem noi, nu poate exista.

Însă, această atmosferă este mult mai rară ca a noastră, și la nivelul mării, pe Marte, presiunea atmosferică este așa de mică, cum este la noi la o înălțime de 8000 de metri. Atmosfera pe Marte este aproape veșnic senină, iar nu ca pe pământ, unde părți întregi, sunt acoperite cu nori o mare parte din an.

De altminte, depărtarea cea mare a lui Marte de soare, face ca lumina pe această planetă să fie mult mai slabă, soarele să fie mai palid. Și pe Marte, ca și la noi, soarele are aceiași influență de căldură și de viață. El face ca apa

va pregăti un alt proiect? Se zice, că partidul kossuthist ar dori alt proiect, dar totul depinde de la atitudinea lui Kossuth.

Justh Gyula, întrebând de un ziarist asupra situației politice a răspuns:

— Numai atât pot spune, că eu sunt un adept infocat al băncii autonome, și cu mine este întreg partidul kossuthist.

Ziaristul l'a întrebat apoi, nu cumva s'ar putea, ca până la toamnă să se facă legea electorală, iar până atunci chestia băncii să rămână în suspenz. Justh a răspuns:

— Nu cred să se poată vota până la toamnă legea electorală.

Wekerle la Impăratul.

Wekerle a sosit ieri, Marți dimineata la Viena. La ora 11 primministrul a fost primit în audiență de către M. Sa. Cu această ocazie, *Wekerle a înaintat, spre aprobare, actul de demisiune, iscălit de toți membrii guvernului.*

M. Sa și-a rezervat dreptul de a decide ulterior despre primirea demisiunii și l-a încredințat pe *Wekerle cu conducerea interimară a afacerilor.* La propunerea lui *Wekerle*, în zilele acestea M. Sa va primi în audiență mai mulți bărbați politici, ca să-i consulte asupra situației. Intre aceștia se amintesc: Kossuth, Thaly Kálmán, Justh Gyula, Hoitsy Pál, din partea kossuthiștilor, *Andrássy și Széll* din partea constituționalilor, și contele *Zichy Nándor* din partea partidului popular. Se afirmă că *Justh Gyula* încă în săptămâna asta va fi chemat la Viena, pe Vineri sau pe Sâmbătă.

La moștenitorul tronului.

Dela Schönbrunn, *Wekerle* a trecut la Belvedere, unde a fost primit în audiență de către moștenitorul de tron, *Francisc Ferdinand.* *Wekerle a rămas peste două ore în cabinetul de lucru al A. S. Imperiale.*

Audiența aceasta, care a avut loc la dorința expresă a moștenitorului, face, cu drept cuvânt, mare senzație. E întâiul caz, când *Wekerle* e primit la prințul de coroană, în calitate de președinte al consiliului. Ce s'a fi vorbit cu ocazia acestei audiențe, nu poate ști nimeni. Dar e foarte probabil, că discuția s'a întins în jurul reformei electorale și-al chestiilor militare.

De-altfel *Francisc Ferdinand* a primit ieri în audiență și pe contele *Zichy János.*

Atitudinea fracțiunii lui Holló.

În »Magyarország« de azi se publică un articol, care exprimă destul de limpede convingerile unei însemnate părți a partidului kossuthist. Ii dăm în resumat:

Coaliția nu mai poate rămânea împreună. Guvernul însuși a recunoscut, că coaliția este lipsită de unitate și solidaritate. Din cauza aceasta a și trebuit să demisioneze guvernul. După toate acestea *ni-se pare o nechibzuință tendința de-a mai susține coaliția.* Un mort, îngropat după toate formele, nu mai poate fi scos din mormânt. Degeaba am mai și încerca.

Națiunea nu mai poate avea încredere în coaliție. Atât de eclatant s'a dovedit contrastul dintre partide, încât coaliția n'ar mai avea nici o putere și nici o autoritate.

În situația de azi nu se poate căuta o soluție decât pe cale constituțională. *Iar constituția pretinde, ca majoritatea să guverneze.* Azi partidul kossuthist formează majoritatea și lui trebuie să i-se dea puterea. Cea dintâi datorință a partidului kossuthist trebuie să fie crearea legii electorale.

Criza va ținea vre-o săptămână sau două, dar mai mult ea nu se poate întinde, căci interese mari de stat cer o soluție cât mai grabnică...

Din Străinătate.

Recunoașterea independenței Bulgariei. Londra, 27 Aprilie. — Iată textul telegramelor regelui *Eduard* către suveranul bulgar:

»Iubite frate și amice. Nu voiu să rămân cel de pe urmă cu felicitarea mea pentru independența țării voastre, pe care au recunoscut-o mai toate puterile. Sper că veți avea parte de o domnie norocoasă și pașnică«.

Sofia, 27 Aprilie. — Impăratul *Francisc Iosif* și regele Italiei au trimis regelui *Ferdinand* telegrama de felicitare cu ocaziunea recunoașterii independenței și regalității Bulgariei.

Viena, 27 Aprilie. — Reprezentanții Austriei, Germaniei și Italiei s'au prezentat azi la ministrul de externe al Bulgariei și au declarat că puterile triplei alianțe recunosc independența și regalitatea Bulgariei.

Chestia căilor ferate orientale. Viena, 27 Aprilie. »Politische Correspondenz« află din Sofia că după știrile primite dela persoane competente, direcțiunea căilor ferate orientale a acceptat propunerea ca diferendul cu Bulgaria să fie adus înaintea unui tribunal de arbitrii.

Cum sunt marțianii?

Să zicem, cu *Ledgeer, Flamarion, Green, Maunder*, că există *marțianii*. Să cercăm să ne închipuim cum ar fi dâșii, date fiind condițiile de viață pe Marte.

Având ca normă tipul omenesc de pe pământ, *marțianii* ar trebui să fie mai nalți decât noi, pentru că pe Marte greutatea este mult mai mică. Așa, un om de pe Marte, de 5 metri de înălțime, ar avea aceiași sprinteneală ca un om de statură mijlocie pe pământ. Din pricina luminei mai slabe ca a noastră, ochii marțianilor trebuie să fie mult mai mari ca ai noștri, iar capul lor va trebui să aibă o activitate internă și o căldură mult mai mare. Marte este mult mai vechiu decât noi, prin urmare, după legile evoluției progresive forța mentală a marțianilor trebuie să fie mult mai mare ca a oamenilor noștri.

Și ca încheiere, putem să sperăm, că această lume atât de depărtată de noi, va fi în curând cunoscută mai bine, și poate chiar să ajungem a ne pune în contact cu ea. Știința merge mereu înainte și descoperirile cele noi, a făcut ca cu ochi bune să se vadă Marte ca la o distanță de 60.000 de kilometri. Este puțin? Nu, căci dacă ne gândim că adevărata distanță dela Marte la pământ este 56000000 de chlm., 60.000 reprezintă un foarte mare progres.

P. R.

Se afirmă că ministrul de externe a fost pus în cunoștiință despre înțelegerea stabilită între Bulgaria și Turcia. Interesele căilor ferate orientale fiind apărate prin această înțelegere, guvernul austriac a trimis instrucțiuni ambasadorului din Sofia să anunțe guvernul bulgar că Austria recunoaște independența și regalitatea Bulgariei.

Adunarea învățătorilor din tractul B.-Comloș.

— Relație specială. —

În 13 Aprilie a. c. s'a ținut adunarea generală a învățătorilor ort. români din tractul B. Comloș în frunțașă comună *Sarafola*, nu demult anexată mitropoliei noastre.

Din 42 de membrii au lipsit 8 din cari deja 5 și-au scuzat absența. Trezvia și pacința cu cari își țin acești dascăli adunările lor e dovadă eclatantă de bărbăție și tărie sufletească și de înaintare.

În 13 Aprilie cu trenul de 9 ore sosesc învățătorii dinspre *Vălcani* la gara din *Sarafola*. Aici o surprindere din cele mai mișcătoare. Bravii *sarafoleni* în cordon de »soldați«, mai încoale altul de coriști, în costume de călușeri, în frunte cu bravul învățător *Simeon Andron Galbinescu* primesc învățătorii cu cântări și cu salve. Apoi învățătorul *Simeon A. Galbinescu*, fala *sarafolenilor*, bineventează pe dragii săi colegi, iar părințele *Terențiu Oprean*, paroh în *Cenadul-sârbesc*, ca esmis pentru conferința »metodologică«, în locul protopopului tractual care se află bolnav, mulțumește dlui învățător, coriștilor și vrednicului popor pentru impozanta primire. »Soldații-țărani, cu pușca la umăr și coriștii, se înșiră în banderiu la marș, iar învățătorii așezându-se în trăsurile anume pregătite, pleacă cu toții spre *Sarafola*.

Dupăce convoiul triumfal trecuse prin comuna *sârbească*, un arc plin de cununi așezat cruce în drum, anunță ajungerea învățătorilor între dragii *sarafoleni*. Două treasuri vestesc sosirea și intrarea în comună, iar când au ajuns la școală, »soldații-țărani fac întimpinarea cu salve din 40 puști. La școală părintele *I. Stana*, întimpină pe învățătorii cu o cuvântare inspirată accentuând meritele învățătorilor față de școală, biserică, națiune și patrie precum și însuflețirea poporului de față în număr de 2—3000 țărani. *D. Terențiu Oprean* mulțumește tuturor pentru marea și înalțătoarea primire.

Dela școală toți învățătorii merg la sf. biserică spre a asista la rugăciunea chemării *Duhului sf.* A oficiat *d. T. Oprean*, iar răspunsurile le-au dat în cor învățătorii.

Venind de nou la școală, vicepreședintele reuniunii, *Petru Baran*, prin o frumoasă vorbire salută învățătorii și le mulțamește pentru înfățișarea lor punctuală. Se cetește apoi lista membrilor și dupăce se constată că, membrii prezenți sunt în majoritate absolută declară ședința de deschisă.

Președintele salută pe *dd. Terențiu Oprean, I. Stana* și notarul *Török*. Totodată se cetește o scrisoare a inspectorului *regesc*, care regretă, că nu poate fi în mijlocul nostru.

Se dă cetire apoi raportului biroului, casarului și bibliotecarului, cari se transpun comisiei cenzurătoare, compusă din membrii: *I. Popa, Blagoe* și *d-ra Bogdan*.

Urmează predarea prelegerilor practice din limba maghiară, de către învățătorii: *Valeriu Sepi* pentru cl. I, *Damian Târlai*, pentru cl. II-a, *Titus Papp* pentru cl. III și IV-a și *Ioachim Muntean* pentru cl. V—VI-a. Aceste prelegeri au reușit pe deplin, dând dovadă de conștiințiozitatea bravilor noștri învățători. — *Iuliu Magdu* și *Valeriu Sepi* au mai preles despre dezvoltarea sunetului »j« și »c« cu o dibăcie vrednică de toată lauda.

După sfârșitul prelegerilor practice vicepreședintele suspinde ședința pe 15 minute. — După pauză urmează critica asupra prelegerilor de model și se votează prelegătorilor mulțamită protocolară pentru zelul și bunăvoința arătată.

Se dă cetire apelului presidului reuniunii districtuale în cauza înființării convicț, iar adunarea generală decide ca suma de 200 cor. pentru convicț să o plătească membrii despărțământului, având a plăti fiecare anual 5 cor. iar membrul *Atanasiu Lipovan* este rugat, ca să formeze

se evaporeze, să se facă ploaie, să cază pe pământ umezindu-l, să se transforme în riuri și în mări; el topește zăpezile și ghieturile; în sfârșit, totul pe Marte, pare că se petrece ca la noi.

Dacă este așa, pentru ce nu am voi să admitem că fluviile pe Marte nu șerpuiesc în pustii ci printre păduri și de vegetație?

Colorația curioasă a lui Marte, după explicațiile astronomilor, ar rezulta astfel: colorarea roșie ce se vede mereu pe unele continente, ar fi produsă de căldura solului, s'au poate o vegetație specială, căci nimic nu ne îndreptățește să credem că vegetația lui Marte trebuie să fie întocmai ca a noastră: pe Marte, condițiile de viață pot să fie oarecum schimbate și atunci și colorile sunt schimbate și *Flamarion* zice cu drept cuvânt că pământul nostru, a fost acoperit multă vreme cu *Licopodium*, plantă a cărei culoare este roșie.

Dealtmintrelea colorarea lui Marte se schimbă și o parte dintr'un continent, care era roșie, s'a schimbat în aiburiu, care este colorarea caracteristică a nisipurilor din deșerturi. Aceste schimbări de culoare nu s'ar putea explica prin dispariția pădurilor cari existau acolo?

Dacă existența vegetalelor este posibilă, de ce n'am admite că pe Marte ar exista și viețuitoare: animale și chiar ființe inteligente?

Existența lor este posibilă. Dar există ei în adevăr? Și dacă ar fi așa, cum ar fi frații noștri după alte tărâmuri?

Mister.

un cor model din învățători și cu ocaziunea adunărilor să aranjeze concerte și sumele intrate să fie puse la fondul convictului.

În cauza diurnelor pentru participarea la adunările învățătoresci se însărcinează comitetul a face pașii de lipsă la ven. consistor, iară cu procurarea opurilor pe seama bibliotecii, se însărcină biroul.

De încheiere comisiunea cenzurătoare prezintă raportul adunării generale, care se ia la cunoștință. Fiind timpul înaintat, ședința se ridică la ora 1 p. m.

Banchetul.

După ridicarea ședinței toți învățătorii împreună cu inteligența din loc, s'au adunat la masa comună, unde s'au ridicat mai multe toasturi și anume: Pentru P. S. S. I. I. Papp, pentru P. O. P. Miulescu, ca președintele reuniunii, pentru poporul din Sarafola, ș. a.

Subt tot decursul prânzului »soldații«, țărani de filau în curte făcând deprinderi militare.

Din când în când răsunau salve de puști. Deodată un puternic »să trăiască« anunță, că în mijlocul dascălilor s'a ivit fără de veste d. Dr. Nestor Oprean. O bucurie nespūsă umplu sufletele dascălilor, când văzură în mijlocul lor pe acest bărbat nobil și de inimă, care întotdeauna a purtat la inimă binele și ferici ea lor. D-sa ne-a împărțit și de data asta povețe frumoase.

Ședința II.

În ședința de după amiază s'a reales cu unanimitate biroul reuniunii.

Adunarea generală hotărăște, ca proxima adunare să se țină în comuna *Checia*.

Nemai fiind alte obiecte la ordinea zilei vicepreședintele încheie ședința mulțămînd tuturor pentru concursul dat într-o reușită adunării.

Conferința »metodologică«.

M. O. D. Terențiu Oprean, prin o vorbire acomodată declară ședința de deschisă. Notifică membrilor prezenți intențiunea binevoitoare a Venerabilului Consistor prin ordinarea conferinței metodologice și că P. O. D. protopresbiter neputând lua parte la conferință, l-a însărcinat pe d-sa.

Vicepreședintele despărțământului, d. Petru Băran, dă citire actului P. O. D. protopop prin care fostul comisar, Dimitrie Boar, notifică, că nu poate lua parte la conferința metodologică, deoarece d-sa fiind conducător de cor, nu poate veni a treia zi de Paști, dar nici Mercuri după Paști.

Membrii prezenți își exprimă regretul pentru absența comisariatului deoarece nearătând scăderile ce a observat la examene, învățătorii nu-și vor putea face o iconă sigură asupra mersului învățământului.

Membrul Ioan Popa propune, ca Ven. Consistor să fie rugat, ca pe viitor să nu mai numească comisari din alte tracte, ci fiecare șef tractual să-și ia pe unul din învățătorii din tractul său de comisar, care apoi să întocmească un raport despre scăderile și progresele constatate în fiecare școală cu ocaziunea examenelor și să-l înainteze conferinței metodologice.

Cu acestea se încheie ambele conferințe, votându-se mulțămîntă atât M. O. D. Terențiu Oprean, cât și d-lui vicepreședinte, Petru Baran, pentru înțeleaptă și binevoitoare conducere.

Unul din cei de față.

Gorespondență din Murăș-Uioara.

— Relație specială. —

Uioara în 14 Aprilie 1909.

Doar abia s'ar mai putea afla încă vre-un ținut atât de sătul de șicanele nădrăgarilor aduși de vânt pe plaiurile aceste din toate părțile, ca cel al tractului M.-Uioara. Și aci ca și în alte

multe locuri șovinismul cel mai mârșav își arată urechile pe toate terenele posibile.

Cea mai mare putere ce să exercită asupra poporului român e aceea a administrației.

Poporul neștiutor de carte, lipsit pân-acum de conducători curajoși și experți a fost lăsat în voia sorții, batjocorit de toți vântură-țară. Martori ne sunt știrile zilnice ce le auzim din toate părțile, anume cum îl tratează și cum îl mai poartă de nas cutare jidănaș s'au notarăș s'au mai știu ei... Apoi cu ocaziunea alegerii de deputat de-aci și-i mai mare mila să privești la el cum este de tras și împins de toți care din cătrău. — li mâna ca pe vite la urnă.

Cu un cuvânt s'a simțit o lipsă arzătoare a conducătorilor destinelor neamului nostru din acest ținut terorizat de toți aceia, cari trăiesc după el, dar în fața cărora bietul țaran își ridică căciula la distanță. S'a simțit o lipsă mare de o școală națională, de ceva mișcări și frecări, cari să-l mai trezească din letargia veche.

Și-a dat prevedința și conducătorii.

Cel dintâiu, care și-a ridicat glasul pentru națiunea sa a fost zelosul protopop al Murăș-Uioarei Emil Pop.

Abia venit în Uioara și deja a și început a împăștia sămânța binefăcătoare în ogorul național.

Primul pas a fost conchemarea adunării dela Căptălanul de Mureș în Noiembrie 1908, unde să protesteze împreună cu toată suflarea românească în contra proiectului faimos al lui Apponyi. A fost oprit însă de pașa dela Uioara, care a interzis adunarea pe motive, pe cari nici el nu le înțelegea.

Nu trecu de atunci multă vreme și se așeză în Uioara și primul avocat român însuflețitul Dr. Iuliu Morariu.

Acum erau doi în centru.

»Unde's doi puterea crește...«

Apucatu-s'au apoi amândoi să miște toate pietrele și să fi văzut atunci, cum mai țipau cu gură de leu potrivnicii noștri. Atacau pe unde le venea la socoteală, dar înzădar — au fost numai ultimele sforțări și sbuciumări ale omului ce se luptă cu moartea.

Pe a patra zi de Paști în 14 Aprilie a. c. s'a fost conchemat adunarea despărțământului al IV a Asociațiunii pentru constituirea din nou, dar a fost oprită de pretorul local fără nici o bază, numai și numai ca să pună bețe în roate.

Pentru esoperarea permisiunii de a să ținea adunarea s'au dus la omul din poveste atunci în persoană avocatul Dr. Iuliu Morariu și protopopul Emil Pop și abia după o convorbire încordată și după un schimb de vorbe nu tocmai prietenoase s'a lăsat să fie capacitat și aplicat să ni-se facă pe voie. L'au pus în respect și i-au dovedit cum se cuvenea unuia ce se face într-o ureche, că drepturile unui popor nu este iertat să se calce în picioare, să se ușureze și că voința națiunii nu e voința unui coadă de topor. Poporul român încă trăiește și vrea veșnic să existe, dar nu numai atât, ci el trebuie să se întărească și ridice într'atâta, încât să impuie tuturor aceloră ce l'ar dușmăni.

S'a lansat atunci din nou convocarea la adunarea constituantă, ce se va ținea tuturor aceloră cari vreau binele și propășirea scumpei noastre națiuni și mai cu seamă aceloră, ce li-s'a dat să stea în fruntea turmei, ce li-s'a încredințat spre buna și cu credință îngrijire.

Cu adevărat, că preoții cu deosebire nu numai că și-au înțeles chemarea, dar înșiși au fost cei mai dornici spre lucrurile ce aveau să se desfășure. Merită toată lauda.

În ziua adunării își era mai mare dragul să vezi atâta cărturărie românească, inundând cu poporul străzile Uioarei celei șoviniste.

Compatrioții noștri apar curioși și dincoaci și dincolo, că ce va fi?

Am auzit însumi următoarea convorbire interesantă dintre un român din loc și un ungar, din care convorbire încă putem judeca destul de

clar, că unde au ajuns lucrurile și că în ce stare se află nația noastră subjugată mai ales din loc.

Îl întrebă pe român:

»Ce fel de adunare e asta?«

Românul nostru îi răspunde peste umăr:

»Adunare, că au »nyiruit« românii pe unguri.«

Preoți și tot felul de cărturari tineri și bătrâni cu pletele albite, din apropiere și din cele mai extreme puncte ale cercului — pășesc încet și cuminiți, plin de o mângăiere ce nu și-o puteau tălmăci, spre locul de adunare.

Adunarea o deschide protopopul Emil Pop prin o vorbire fulminantă și plină de avânt național. Vorbirea a fost primită cu aplauze și o însuflețire mare.

După aceasta se alege casierul și controlorul ad-hoc și se purcede la înscrierea membrilor.

S'a înscris de membru pe viață învățătorul Elekesi Balázs, care de astădată a dovedit, că sângele apă nu se face. Dacă timpurile vitreje l-au silit să-și magharizeze numele — pentruca să nu-și scape pâinea din gură — a arătat contrarul acum, că dânsul cu inima nu consimte de loc la faptele de cari se spală ca de murdărie. Nu e de vină el, ci vremurile grele de bejenie, în cari suntem avizați să viețuim.

S'au mai înscris îndată 83 de membrii ordinari și ajutători și o să se mai înscrie.

Sfârșindu-se înscrierile s'a ales apoi comitetul central cu aclamațiune.

Director: Emil Pop protopop. Membrii în comisiunea de încredere: Dr. Iuliu Morariu avocat, Ioan Moldovan prot. on. și paroh, Ioan Buzdugan paroh și Ioan Deac paroh. În comisiunea verificatoare: Ioan Ghibu prof. sem. pens. și paroh, Nicolau Simu paroh și Ioan Rișca iurist.

Cu aceasta s'a încheiat adunarea.

Directorul actual mulțumește adânc emoționat tuturor aceloră, cari l'au sprijinit, ca să ducă la izbândă stindardul național.

A urmat banchetul. Aci s'au ținut un lung șir de toasturi, din cari toasturi din toate ieșia la nivel o însuflețire de nedescris. Spunea un bătrân venerabil, că până azi o zi așa mândră încă nu avuse de prin 1873, de pe când însuși neuitatul nostru Axente Sever s'a fost pus în fruntea despărțământului Uioara.

Înt'aceea apare pe ușă avocatul Dr. Iuliu Morariu, suflatul așa zicând a românismului din acest cerc. A fost primit cu urale de bucurie nemărginită. A fost ridicat pe umeri ca un erou din lumea veche.

L'am auzit și pe Dr. Morariu toastând. Cu adevărat, căci cuvintele ce ieșiau pe buzele lui erau ca dintr'o carte a înțelepciunii. Toate la locul lor bine potrivite. Tot ce spunea dânsul părea, că spune din inima noastră.

Aici s'au desbătut și alte chestii spre binele și fericirea ținutului acesta, din cari cred că nimic nu se va lăsa afară. Și nici nu se va putea aceea, dacă noi toți umăr la umăr, fără deosebire de confesiune, stare etc., ne vom grupa în jurul conducătorilor noștri, pentru ca să-i ajutăm noi înșine cu ce putem. Dumnezeu cu noi!

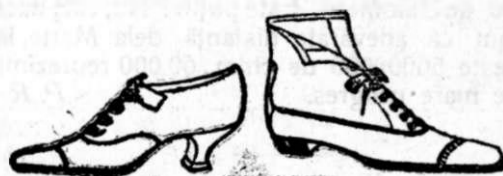
Încă ceva de încheiere.

În minele de sare din M.-Uioara băieșii, majoritatea sunt români. O, câte mai au să sufere și ființele acestea nenorocite dela mai marii lor unguri!

Pe ziua în care s'a ținut adunarea Asociațiunii s'a dat porunca, că acela care va lipsi dela lucru în respectiva zi va fi pedepsit cu 5 cor. și dacă obvine caz mai greu înainte, țipat din slujbă. Poftim! — Și consecințele unii le simțesc. E vai de familiile lor.

Mai apoi în ziua adunării s'a mai dat și porunca aceea, că nicăiri, și cu atât mai vartos în interiorul băii, mai mult nu e permis să vorbească românește, numai și numai ungurește. Subl pământ lumea e ungurească. R.

Szimonidesz și Raduch
pantofar
Kolozsvár, Vesselényi Miklós utca 4.

Își recomandă on. public din loc și provincie, marfa lor de prima calitate, care se bu- **ghete** pentru picioare cură de bună reputație. Fac **ghete** bolnave, mai departe **ghete moderne de copii, bărbați și dame din cel mai bun material și cu prețuri moderate.**

„ Pentru comanda din provincie rugăm să ni-se trimită de model o ghată veche „

Protestul arhidiecezei.

— Apărarea autonomiei. —

În ședința sa de Sâmbătă Sinodul arhidiecezan din Sibiu, la propunerea d-lui P. Cosma, raportor al comisiei speciale, a votat *unanim* următorii concluz:

»Sinodul arhidiecezan protestează în contra ingerinței ilegale a ministrului de culte și instrucțiune publică în drepturile autonome ale bisericii noastre, săvârșită prin ordinul său de cercetare în cauza alegerilor deputaților sinodali din cercurile Mehadia, Sasca și Zgribesti. Totodată invită pe Excelența Sa, domnul Arhiepiscop și Mitropolit, ca în calitate sa de cap al bisericii să conchese cât mai curând consistoriul metropolitan în ședință plenară, pentru ca acest for suprem, în numele bisericii întregi să ia poziție în contra amestecului acestuia neiertat al guvernului în afacerile noastre bisericesti».

Detronarea sultanului.

Reșad Effendi proclamat sultan.

Evenimente de însemnătate istorică universală s'au petrecut ieri la Constantinopol. Adunarea națională a junilor turci a detronat pe sultanul Abdul Hamid II., după ce s'a adeverit pe deplin că el a fost organizatorul vărsării de sânge din 13 April.

Abdul Hamid a încercat o nouă lovitură de stat de felul celei din 1876 și încă una cu mult mai gravă, deoarece acum pe lângă că voia să distrugă cu desăvârșire autoritatea și puterea parlamentului, a ucis pe toți ofițerii credincioși constituției.

Abia cu cinci zile înainte, în 22 April, comitetul național în conferința sa secretă din San Stefano, a hotărât cu 150 de voturi detronarea lui Abdul Hamid. Nu se putea însă atunci executa aceasta hotărâre, deoarece trupele junilor turci nu ocupaseră încă capitala și sultanul stăpâna încă o însemnată armată care trebuia întâiu desarmată. Mai era și o altă însemnată piedică de înlăturat: împotrivirea Șeic-ului-Islamului, care singur are puterea, în virtutea Coranului, de a depune pe supremul calif și numai declarându-l pe sultan nedemn pentru îndeplinirea tronului din motive de insanitate mentală.

Aceiaș procedeu s'a urmat și față cu Murad V. pe care Șeic-ului-Islamul l'a declarat nebun și nedemn pentru tron, fiind astfel detronat de către revoluționari în 1876. Abdul Hamid a fost atunci unul dintre principalii urzitori ai revoluției, astăzi el îndură aceeaș soartă ca Murad. Se poate chiar să ajungă soarta unchiului său Abdul-Aziz, care a fost de asemenea detronat în 1876 și exilat în palatul Ciraga, unde în acelaș an a fost apoi ucis, svoinindu-se însă că și-a pus singur capăt zilelor, desnădăjduit de-a mai suporta soarta-i deplorabilă.

Junii turci au mai trăgănat executarea hotărârii din San-Stefano și din pricina, că se temeau de o eventuală intervenție a puterilor în favoarea sultanului și nu voiau de altă parte să întărească fanatismul otomanilor, cari trebuiau pregătiți și lămurii asupra temeiniciei detronării sfântului calif.

Acum însă după ce și-au dat seamă de

toate urmările faptei lor de însemnătate istorică, au îndeplinit hotărârea adunării naționale în nădejdea că vor putea prezenta Europei, prin restabilirea și întărirea constituționalismului și a ordinii garanții suficiente pentru a putea feri imperiul turcesc de un nou amestec al puterilor.

Urmașul lui Abdul Hamid este prințul Reșad Effendi, în jurul căruia se împânzesc azi toate nădejdiile celor dornici de reforme în senz europenesc.

Domnia lui Reșad, care azi se numește sultanul Mohamed V., nu va putea însemna epoca întreagă a marilor prefaceri constituționale în Turcia, deoarece e deja om bătrân, în vârsta celor 65 de ani, iar peme-nirea generală nu se va putea îndeplini decât timp de câteva decenii.

Mărgeanul Bosforului, orașul Constantinopol, azi îmbracă haină de sărbătoare și norodul frământat de atâtea răscoale slăvește răpit de acelaș avânt pe noul uns întru învățăturile sfântului Coran, în nădejdea unor vremi mai bune.

Detronarea.

Constantinopol, 27 April. — Sultanul a fost detronat și escortat pe țărmlul Asiatic. Azi după amiază la orele trei 101 de burbuituri de tun au vestit detronarea și ridicarea în tron, sub numele de Mahomed V., a prințului Reșad Effendi.

Intre intelectuali și poporațiune domnește o mare bucurie, că în sfârșit urgisitul Abdul Hamid trebuie să părăsească tronul. O telegramă anunță că întronarea noului sultan se va face deja mâine cu mare pompă și însuflețire. Noul ministru președinte va fi Ahmed Riza.

Constantinopol, 27 April. Prințul Sabba Eddin, fiul sultanului, a fost azi arestat dimpreună cu întreaga sa familie.

Din Londra se telegrafiază: O telegramă sosită azi anunță că Șeic-ului-Islamul în temeiul hotărârii adunării naționale a rostit sentința de moarte asupra sultanului.

Noul sultan.

Constantinopol, 27 Aprilie. Succesorul lui Abdul Hamid, prințul Reșad Effendi e un bărbat de cultură europeană, care are oroare de brutalitățile absolutismului de care a suferit și el. Subt numele de Mohamed V. se va strădui să guverneze în senz europenesc.

O deputațiune specială s'a înfățișat azi înaintea noului sultan pentru a-i comunica hotărârea adunării naționale. Reșad a luat la cunoștință cu demnitate vestea proclamării sale de sultan și a declarat, că primește tronul. Din copilărie a muncit mereu pentru înălțarea și fericirea țării sale. Și-a încheiat vorbirea cu următoarele cuvinte:

— Cu ajutorul lui Allah voi munci pentru fericirea țării mele!

Noul sultan a fost dus apoi cu mare alai la palatul ministerului de război.

O deputațiune națională la sultanul detronat.

O telegramă sosită azi noapte anunță: adunarea națională a ales o deputațiune compusă din doi senatori, care să aducă la cunoștința lui Abdul Hamid detronarea. Deputațiunea s'a înfățișat imediat la Ildiz-Kiosk. Sultanul a primit deputațiunea în pavilionul Tschid, fiind de față și fiul său Abdul Rachin. Deputatul cercului Durazzo, Echad Pașa, a adresat următoarele cuvinte sultanului:

— Națiunea te-a detronat prin o fetvâ. Abdul Hamid a primit cu resemnare vestea aceasta, zicând numai atâta:

— Era fatal!

Sultanul era viu frământat de nesiguranța vieții sale, Echad Pașa l-a liniștit însă zicând:

— Națiunea otomană e nobilă. Nu se va atinge de viața ta. Tu stai subț paza națiunii.

Sultanul a dat apoi expresie dorinței sale de a putea locui în palatul Tseeegan, unde stase și naintașul său, sultanul Murad. Deputațiunea a declarat că nu e imputernicită să facă promisiuni, dar că toate se vor orândui la timpul său.

Rezolvarea chestiunii tronului turcesc.

Berlin, 27 Aprilie. »Lokal-Anzeiger« află din Constantinopol că chestiunea tronului s'a rezolvat până la ultimul detaliu. Sultanul va figura d'aci înainte numai ca domnitor nominal și spre a se asigura contra unor eventuale recidive de absolutism, tinerii turci vor cere următoarele garanții: Toate zidurile ce înconjoară palatul Ildiz vor fi dărâmate. Asemenea și cazarmile garnizoanei în cari se aflau până acum 20 mii de soldați, puși la dispozițiunea sultanului. Palatul Ildiz, care până acum semăna mai mult unei fortărețe, va fi păzit pe viitor de o singură companie, care zilnic va fi schimbată cu o companie din altă cazarmă. În acest mod se va exclude posibilitatea corupției trupelor prin influența sultanului. Sultanul va trebui să supoarte toate cheltuielile cauzate prin intrarea trupelor în Constantinopol. Afară de aceasta sultanul va trebui să libereze din avutul său 80 de milioane de lire, menite a contribui la ameliorarea stărei economice a țării.

Rusia va trimite 8 cuirasate la Constantinopol.

Petersburg, 27 Aprilie. Sâmbătă s'a ținut un consiliu de miniștri cu privire la evenimentele din Turcia și Persia. Guvernul a decis trimiterea a 8 vase de război din flota Mării Negre la Bosfor.

Măcelul armenilor.

Roma, 27 Aprilie. — Agenția Ștefani află din Alexandreta că situația acolo este acum mai liniștită; dar în interior măcelul armenilor continuă. Orașul Bortyol, situat la 15 kilometri din Alexandreta este împresurat de răsvrațiți. Trupele turcești au fost trimise spre a libera Bortyol.

Menținerea stării de asediu.

Berlin, 27 Aprilie. — »Lokalanzeiger« află din Constantinopol că tinerii turci vor menține starea de asediu pentru mai mult timp spre a putea aresta pe toți răzvrațiții și a împiedica izbucnirea altor revolte.

Restabilirea liniștei.

Constantinopol, 27 Aprilie. Orașul a reluat aspectul său obișnuit. Magazinele sunt deschise, toate comunicațiunile locale sunt restabilite. Prețutindeni se observă o mare mișcare; străzile care dau la port sunt înțesate de lume. Un tren militar a sosit ieri din Dedeagaci; două sosesc astăzi. N'au apărut decât foarte puține gazete turcești. Un incendiu a izbucnit ieri dimineață la cazarma Taxim care a rezistat alaltăieri trupelor macedonene. Mișcările trupelor în oraș și împrejurimi continuă. Apropierea de lagărele și posturile militare în afară de Pera și în împrejurimile Yldizului, este strict interzisă.

Diferite știri spun că o mare parte din garnizoana din Yldiz Kiosc a fugit alaltăieri fiind bănuită că a luat parte la ultimele evenimente. Se fac numeroase arestări în toate clasele societății.

Adunarea Națională din San Stefano a hotărât ieri să transfere sediul ei la Stambul. Erau de față 160 deputați.

O proclamație a lui Sefket pașa de ieri, declară că a venit cu armata lui spre a paraliza lovitura dată contra constituțiunii care este conformă cu legea șariat. Proclamațiunea expune operațiunile efectuate până acum de armată și adaugă: actualmente toate cazarmele, școalele și posturile militare din Stambul, Pera, Galata, Chichli, Nișantah, Scutari sunt ocupate. Ordinea a fost restabilită, toate măsurile de protecțiune au

fost luate. Proclamațiunea invită populațiunea a-și relua ocupațiunile; pe funcționarii statului a-și relua munca căci altfel vor cădea în prescripțiunile legii votate ieri.

Azi s'au concediat mai multe sute de feciori, bucătari, grădinari și păzitori al Ildiz Kioscului. *La Stambul se cumpără portretul principelui Reșad, se cântă cântece de libertate.*

Contrar svonorilor răspândite sultanul n'a părăsit Ildiz-Kioscul, aceasta e cert dovedit.

Hotărîre de ghilotinare a sultanului.

Sofia, 27 Aprilie. Ziarele bulgărești află că comitetul tinerilor turci avusese la început de gând să prinză pe sultan și să-l ghilotineze. Dar în urma intervenirii diplomației europene, sultanul a scăpat de moarte. Ghilotinarea fusese aleasă ca o pedeapsă care să dea un exemplu poporului cum trebuie pedepsit un tiran care-și calcă cu vântul. Se vede în hotărîrea tinerilor turci influența ideilor republicane din Franța.

Iudecarea răzvrătiților arestați.

Berlin, 27 Aprilie. »Lokalanzeiger« află din Constantinopol că la ministerul de războiu s'a început iudecarea răzvrătiților arestați. Intre aceștia se află și șeful contabilității din ministerul de finanțe, Abdurman. Executarea inculpaților a început deja.

Numărul agitatorilor arestați se ridică la 5000. Intre aceștia se află și un redactor al ziarului »Ikdam«, împreună cu mai mulți softali. Primul adjutant al sultanului, Schahir, s'a sinucis.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 28 Aprilie n. 1909

— **Știre personală.** P. C. Sa arhimandritul Filaret Musta a sosit la Arad și va petrece câteva zile aici.

— **Osândiții răscoalelor din România.** Cu prilejul Paștei, M. S. Regele a comutat pedeapsa muncii silnice pe viață la zece ani închisoare, la 36 soldați învinuiți că au ucis pe locotinentul Nițulescu la Stănești în timpul revoltelor țărănești din 1907. La 43 soldați, condamnați la diferite pedepse, li s'au acordat reduceri între 5 ani și 6 luni.

— **Congresul studentesc român.** Ni-se trimite spre publicare următorul comunicat: E atâta timp decând s'a venit cu ideia unui congres general al studențimei românești, dar însuflețirea cu care s'a primit, din partea studențimei noastre, ideia congresului s'a izbit de realitatea crudă a lucrurilor, de piedecile pur materiale. Cu toate acestea îndemnul ca acest congres să fie ținut, devine din zi în zi tot mai imperios, căci se simte nevoia unei consolidări culturale și sufletești a studențimei noastre atât de răzlețe.

«Uniunea studenților români», societatea centrală a întregii studențimi din București, întărită prin elemente noi, tinere și entuziaste, condusă de un comitet devotat ideii și în complectă înțelegere cu studențimea dela Iași, a luat la 18 Martie st. v. cu unanimitate hotărârea să lucreze pentru realizarea congresului. În acest scop comitetul «Uniunii» a trimis deja societăților studențești din Austro-Ungaria o comunicare, arătând rostul congresului, intențiunile sale, cerând avizul fraților de acolo și autorizând pe vicepreședintele ei Mircea Russu ca să trateze în numele «Uniunii» cu studențimea din Austro-Ungaria.

Comitetele studențești dela București și Iași lucrează deja de pe acum ca să asigure fraților din afară de România absolut toate înlesnirile necesare. Congresul se va ține la Iași; studențimea din capitala Moldovii va avea sarcina plăcută să primească și să găzduiască sutele de studenți români și să grijească ca aspectul congresului să fie demn de chemarea lui. La București, unde se află grosul studențimei românești,

se lucrează pentru propaganda cât mai largă pentru congres și organizarea lui pe temei sigur.

Studenții români din Austro-Ungaria cari voiesc să participe la congres se vor anunța la societățile lor respective, iar acestea vor binevoi să se adreseze reprezentantului »Uniunii studenților români«. Listele de participare a studențimii din Austro-Ungaria se vor trimite, împreună cu listele dela București, de cu vreme la Iași.

Toate celelalte modalități și programul congresului se vor stabili treptat-treptat încă de pe acum, așa că vacanța de vară, când toți se risipesc pe la căminele lor, va găsi studențimea noastră gata de congres. Toate informațiile oficiale se vor publica la timp. »Uniunea studenților români«.

— **Un monument pentru prima victimă a războiului din 1877.** Sergenții aghiotanți ai regimentului 31 din Calafat (România) au luat frumoasa inițiativă de a ridica un monument pe mormântul sergentului Constantin Popescu, din reg. I de artilerie »Regele Carol«, care a fost prima victimă a războiului româno-ruso-turc dela 1877. Monumentul va costa suma de 1450 lei, ce vor fi adunați prin subscripții și serbări.

— **Combaterea concubinajului.** Unul din relele cele mai mari ale poporului nostru în unele ținuturi este concubinajul. Prin această rătăcire curățenia morală în popor a început a scădea, sporul populației suferă mult și copiii născuți din asemenea legături sunt supuși la multe inconveniente ce rezultă din condiția lor. Răul acesta s'a ivit și în unele locuri din România, în nordul Moldovei. Aici însă autoritățile a înțeles răul și au luat măsuri. Așa prefectura de Suceava a comunicat ministerului de interne că a luat măsuri ca preoții și învățătorii să țină conferințe prin sate și se arate populației rurale relele ce decurg din cauza înmulțirii căsătoriilor nelegitime. În urma acelor conferințe, afirmă prefectura de Suceava, numărul concubinajelor s'a micșorat în județul respectiv. E probabil că ministerul va recomanda și celorlalte prefecturi să ia asemenea măsuri.

Cînd vor fi imitate măsurile acestea și de preoții și învățătorii noștri?

— **Câinele prințului de coroană al Germaniei — pe automobil.** Cu prilejul plecării din București a prințului de coroană Friederich Wilhelm al Germaniei, suita lui a uitat câinele prințului în capitala românească. Ministrul domeniilor d. Anton Carp ordonă șoferului său să plece cu automobilul după trenul princiar spre a ajunge până la Brașov și a da câinele în primirea suitei. Planul izbuti deplin. Automobilul sosi la Brașov înaintea trenului special și câinele fu predat prințului. Se afirmă că șoferul ar fi primit dela prinț un dar de 200 mărci.

— **Societatea muzicală »Doina«** din Turnu-Severin una din cele mai harnice și excelente societăți din Țara românească, în ședința ei dela 6 Aprilie a ales în unanimitate, următorul comitet; d. T. Costescu președinte de onoare, C. Armașu vice-președ. de onoare, I. St. Paulian președintele comitetului activ, Inginer I. M. Ionescu vice-președintele comitetului activ St. V. Nanul, Doctor C. Gruescu, Căpitan Al. Brăescu, M. Kivu, C. Demetrescu, membri în comitet. D. Bungețianu, Victor Iliescu, Iulian Lubinovic, censori. I. Angheliescu, secretar. F. Flueraș, casier. I. Băcescu, contabil. P. Boșoreanu, arhivar.

— **Un nou aeroplan inventat de un brașovean.** Ziarul săsesc din Brașov vestește că un ungar din acel oraș Antalffy Sándor funcționar la căile ferate ungare a inventat un nou aeroplan. El și-a expus invenția cercurilor de specialiști din Budapesta și aparatul a fost acolo mult apreciat.

În baza acestui aviz autoritățile au autorizat pe Antalffy să organizeze liste de subscripție publică până la sfârșitul lui Mai spre a aduna suma de 3—4000 de cor. necesară pentru construcția unui aparat. Aeroplanul se va construi mai mult din aluminiu, va imita sborul păsărilor având un motor și două aripi și va cântări 24 de kg. El va purta numai o persoană. Construcția lui se va efectui la fabrica Teutsch din Brașov și dacă sumele necesare se vor strânge până la sfârșitul lui Mai, Antalffy făgăduiește să facă prima încercare la 1 August.

x Dacă sănătatea vă este scumpă, să beți odată de două ori pe săptămână $\frac{1}{2}$ pahar de apă amară *Franz Josef*. Având efect sigur și fiind ieftină, să nu lipsească din nici o casă. Se capătă dela toate farmaciile și prăvăliile.

Economie.

Tirgul de bucate din Aradul nou.

Arad, 27 Aprilie

Tinguirea din cauza lipsei de ploaie, este gener. Seceta amenință sămănăturile în mod foarte ser. Natural deci, că negoșul de bucate e constant.

S'au vândut azi:

grâu 400 mm.	13.80—14.10
cucuruz 700 mm.	6.80—6.85
secară	9.70—
ovăs	8.10—
orz	8.00—

Frețurile sunt socotite în coroane și după 50!

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 27 Aprilie 1909

Grâu pe Aprilie 1909	28.12—28.14
Secară pe Aprilie	19.16—19.20
Cucuruz pe Mai	14.96—14.98
Ovăs pe Aprilie	17.42—17.44

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Prețul cerealelor după 100 kg. a fost următorul

Grâu nou

De Tisa — — — —	28 K. 55—29 K. 50
Din comitatul Albei —	28 > 40 29 > 65
De Pesta — — — —	28 > 45—29 > 60
Bănățenesc — — — —	28 > 50—29 > 80
De Bacica — — — —	28 > 55—29 > 80
Secară — — — —	19 > 40—19 > 70
Orzul de nutreț, calit. I.	17 > 90—18 > 10
> > calitatea a II.	17 > 50—17 > 80
Ovăs > > I.	18 > ——18 > 40
> > II.	17 > 70—17 > 90
Cucuruz — — — —	15 > 10—15 > 30

BIBLIOGRAFII.

Au apărut în biblioteca românească »So. Nr. 62.

V. Lunkevici: *Viața casnică a animalelor*, ducere din rusește de Dr. I. Dușcian; preț de bani N-rii 64—67.

Guy de Maupassant: *Petru și Ioan* roman dus de N. N. Beldiceanu; preț 1 leu.

În »Biblioteca pentru toți«:

I. Minulescu: *Casa cu geamurile portnuvele*; preț 30 bani.

Dela »Librăria Tribunei« se poate comanda »Scriitori și curente« de G. Ibrăileanu, p. 2 lei.

Poșta Redacției.

Pavel Boczko. Corespondența, de care ne tești d-ta n'am primit-o. De crezi, că mai teșles, te rugăm, să ne-o mai scrii odată. Nicu Fluier. Nu merge.

Poșta administrației.

A. Vașiadi. Tămășda. Am primit 6 cor. ment pe Quart. II. 1909.

Redactor responsabil Constantin Savu

»Tribuna« institut tipografic, Nichin și co.

Dr. MANN ADOLF
medic

anunță că cu ziua de 1 Mai
se va muta în

strada Salac 4.

Consultații d. a. dela 3—4 ore.

Nr. telefonului 532.

Direcțiunea Primei Societăți de Credit Funciar Român din București.

Anunț.

Se aduce la cunoștința publică, că Miercuri 15/28 Aprilie a. c. se vor trage la sorți scrisuri funciare rurale pentru un capital de 1,744.000 lei în care:

Scrisuri 4% a 20-a tragere 139.100 lei
Scrisuri 5% a 55-a tragere 1,604.900

Tragerea la sorți se va face la orele 3 p. m. în ședință publică, în localul Societății, strada Colței 27.

Direcțiunea.

Se caută

un practicant

la agentura principală din Arad a băncii de asigurare »TRANSYLVANIA«.

Persoanele care posedă afară de limba română: a și cea germană sunt preferite.

„MOLLY“

— În trei zile face mânilor — catifelate și albe ca spuma.

Marea înregistrată.

Acest conservativ al mânilor, este compus din substanțe recunoscute de știința cosmetică modernă, ca cele mai bune și inofensive pentru catifelarea și îngrijirea mânilor și întrece în efect, orice alt preparat de acest fel. Se întrebuițează cu mult succes contra roșetei

mânilor și contra tuturor altor efectiuni a pielii mânilor.

„Molly“ este un remediu excelent pentru mânilor care se ocupă regulat cu lucrul de casă; moaie pielea în scurt timp și dă mânilor o albeață foarte plăcută.

Prețul unui flacon 1 cor.

Se prepară și se vinde la:

Drogeria și parfumeria NESTOR HANZU
Arad, Weitzer János-utca 2.

Caut

Un candidat de avocat

cu praxă bună, pentru 1 Maiu a. c.
Dr. Enea Draia, adv.
Marosvásárhely.

Putere și viață

înseamnă pentru organismul omenesc slăbit folosirea a-comodată a electricității. În privința acesteia cercetătorii și învățații și astăzi sunt de aceeași părere. Electricitatea a produs inovațiuni epocale pe nenumărate terenuri, iar cercetările

științifice și experiențele dovedesc și aceea, că puterea aceasta naturală este menită să fie medicamentul viitorului. Cunoști D-ta efectul electricității la diferitele boale și la slăbirea înainte de timp? Știi D-ta, că succesele acestui mod de vindecare puternic și multilateral nu arare-ori îl surprind chiar și pe cel specialist? — Comparat-ai D-ta factorul acesta însemnat de vindecare cu alte specii de vindecare? Dacă nu, apoi broșura noastră

»A modern villamos gyógymodról« îți servește cu explicații amănunțite. Cartea aceasta ori-cui va cere-o provocându-se la ziarul nostru se trimite gratuită și francată prin

Laboratorul medical Electro-Vitalizer
Budapesta, IV. Károly-körút 2 félem. 51.

Epistolă de recunoștință.

Csábi Féter, cărmaci, Zimony, Czigány-sziget, portul de iarnă. 18 Ian. 1909.

Mult stim. Dle medic! Pentru aparatul ce mi-ai recomandat prin care mi-am ajuns scopul deplin. Vă exprim mulțăminta cea mai călduroasă, întrucât vina de aur mi-s-a vindecat, am scăpat de vânturile de cap, în corp nu mai simțesc nici o durere. Repețindu-mi mulțăminta călduroasă Vă asigur, că aparatul și institutul Dtre oricui îl voi recomanda cu cea mai mare căldură.

Cușon pentru carte gratuită.

LABORATORUL MEDICAL — „ELEKTRO-VITALIZER“
Budapesta, IV. Károly-körút 2, félem. 51.

Rog a-mi trimite gratuit și francat în plic opul

»A modern villamos gyógymodról«
pentru bărbați. (Cele de prisos să se steargă).
 femei.

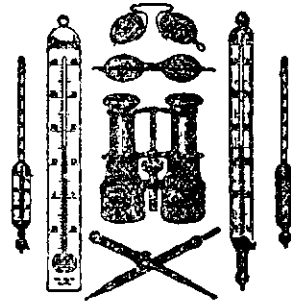
Numele

Adresa

PETRY ÁRPÁD

orologier și mehanic

Oradea-mare — Nagyvárad, Rákoczi ut 3.

Recomandă atelierul său bogat de orloage, instrumente optice și de fotografat; ține în magazin cele mai bune orloage, ochelari, ochilane, termometre, barometre, gradator medical pentru căldură și ferbințală, gradator

— pentru spirt și aier, — precum și tot felul de articlii pentru fotografat și primește repararea tuturor lucrărilor ce se țin de bransa aceasta cu prețuri ieftine pe l. garanță.

Fabricația cea mai bună de

PIELE

și de fâlpă, fabricația proprie de partea de sus a ghetelor, în asortimentul cel mai mare, cu toată scumpetea se găsesc cu prețurile cele mai ieftine

în magazinul de pele al lui

Gyöngy Sándor

BUDAPEST III., Tavasz u. 1

Distins cu diploma de recunoștință în anul 1904.

Catalogul ilustrat a prețurilor gratuit.

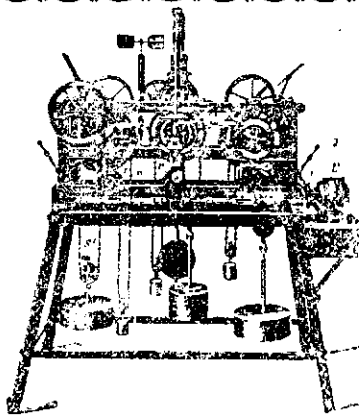
Cea mai mare fabrică de ceasuri de turn din Ungaria aranjată cu putere de aburi

BODITSI SANDOR

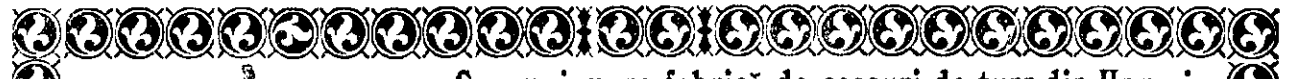
— turnătorie de clopote și ciasornice de turn, în —
BAJA (BACICA).

Recomandă indeosebi cele mai perfecte: **CIASURI de TURN**

pentru biserici, primării, castele, școli și fabrici, cari cu construcție perfectă nouă de tot și înpre lucrare solidă. Afară de aceia atrage luarea amiate a onorațiilor preoți

și a on. comitete bisericești asupra **MAREI TURNĂTORII DE CLOPOTE.** Pregătește clopote în toate mărimile. Se reînnoiesc și repară clopote vechi; ciasurile de turn pe lângă chezașie. — Onor. comitete, plebanile și curatorii primesc avant. de apiați în rate. BUDGET GRATIS.

„CIUCHICIANA“, ASOCIAȚIUNE DE AJUTORARE ÎN CSUKICS.

Contul Bilanț pro 1908.

	Cor.	fil.		Cor.	fil.
Casa		326	Capital de 127 Cg. à 20 cor. = 2540	2484	11
Inventari	—	—	Creditorii	1190	—
Mobilier	—	—	Sal. re neridicate	196	—
Deb. tori	1047	67	Dare de stat	1068	8
Def. cit	2926	07			
	3977	—		3977	—

Csukics, la 25 Aprilie 1909.

Licvidatori: Ioan Marcu m. p.

Pavel Suvaianțiu m. p.

Deoarece asociațiunea de ajutorare »Ciuchiciană« de prezent se află sub licvidare prin aceasta în înțelesul legi comerciale se provoacă creditorii ei, cumcă în termen de 6 luni dela a treia publicare în foaia »Tribuna« să-și valideze pretenziunile lor înaintea subscîșilor licvidator, cazul contrar se vor declara de nula.

Csukics, la 25 Aprilie 1909.

Licvidatori: Ioan Marcu m. p.

Pavel Suvaianțiu m. p.

KATZKY ANTAL
 atelier mehanic de mașini de cusut și biciclete
 Temesvár, Belváros Lonovics-u. 6 sz. (Intra-rea prin partea str. Jenő főherozeg).

Se angajază să repare și să procure mașini de cusut, mașini de împletit otorapt, biciclete motoare, automobile, gramofoaane și mașini de scris, precum sonerii electrice și repararea telegrafelor de casă și introducerea lor.

Ține în deposit mașini de cusut vechi și biciclete, tot așa gramofoaane și părți separate de mașini de cusut și biciclete.

Mare asortiment în plăci românești pentru gramofoaane cu diametru de 25 cm., 4 cor. 50 fil.

Preț curent gratuit și porto franco.

Fritsch & Conbert
 atelier de ghete.
 Mediaș — Medgyes.

Lucru de mână garantat

- Ghete de șevro pentru domni . . . K 11'—
- „ „ „ „ „ „ „ „ „ K 11'—
- „ „ șevro pt dame cu bumbi K 10'50
- „ „ „ „ „ „ „ „ „ K 9'50
- Jumătăți de șevro pentru dame . . K 8'—
- Ghete tari de muncitori dela . . . K 6'80
- Ghete de copii dela K 3'—

Material de I-a clasă.

Să ne credeți
 că este în interesul D-tre,
 dacă comandați — — coasa „Koronagyémánt“

Cu coasa „Koronagyémánt“
 bătută odată se poate cosi ziua întreagă și deoarece e făcută din oțel-diamant, coase rele sau moi nu se găsește între ele. Pentru trăiniția fiecărei bucăți garantăm.

75 80 85 90 95 100 110 cm. La comanda de 10 buc.
 Prețul: 1 buc. 1'80 1'90 2'— 2'20 2'40 2'40 2'60 cor. una se dă rabat. —
 Comandele se pot face prin trimit. banilor înainte sau pe lângă rambursă la magazin de coase „Koronagyémánt“ Kaposvár, Fő-utca 22 T.

Nr. telef. pentru oraș și comitat 509

BANI

pe meșii și case de închiriat din Arad
 cu amortizație de 10—70 ani

după marimea sursei împrumutate cu 4, 4 1/4, 4 1/2, 4 3/4 și 5% pe lângă dividendă de mijlocire și amortizație de interese corespunzătoare până la valoarea cea mai mare

Spese anticipative nu sunt, la dorința anticipăm speșele de întăbulare, convertim datorțiile de interese mari

— Resolvare grabnică, serviciu prompt. —

SZÜCS F. VILMOS

Representanța pentru mijlocirea de împrumuturi a Institutului pentru credit fonciar din Sibiu pe teritorial comitatului Arad, orașului Arad, comitatului Bichiș, Gyula, Ciaba.

ARAD, Karolina-uteza 8. (Casa proprie)
 (Lângă filiala Poștei.)

Primesc pe lângă onorariu acuzitori de afaceri abili și demni de încredere.

Cel dintăiu atelier de pietri monumentale arad cu putere electrică.

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA măiestru de monumente și pietri de cimbur

Fabricație proprie din marmoră, granit, labrador etc.
 Din pietri de mormânt magazina se află în Kolozsvár, Ferencz Jézsef-ut 25.
 Cancelaria și magazinul central:
Kolozsvár, Dézsma-u. 21.
 Telefon 662.
 Filiale: Nagyvárad, Nagyszeben, Déva și Băpatak.

